

BRUNO UNGAROV

Dana 8. studenoga 1994. neumoljiva smrt odnijela je iz ovozemaljskog života našega kolegu, neumornog radnika i dobrog čovjeka Brunu Ungarova. Njegovo je srce tada prestalo kucati, čime je u crno zavilo njegovu cijenjenu obitelj, ožalostilo njegove prijatelje i poštovatelje i pozvalo ih da ga dostojno isprate na vječni počinak. I zaista, tom se pozivu, kako navodi jedan šibenski novinar u objavljenoj kolumni pod naslovom »I sprovod je krenuo točno u dva«, odazvao velik broj građana Šibenika, odajući zahvalnost svojem sugrađaninu za sve ono što je za grad činio.

Brunin životni brod nije uvijek plovio mirnim vodama. Svakako, u njegovu relativno dugom životu, najjaču su uzburkanost izazvala tri nemilosrdna rata koji su na njega, kao i na mnoge druge ljude, ostavili neželjene posljedice.

Bruno je rođen u Šibeniku prije 85 godina u skromnoj, hrvatskoj i patrijarhalnoj obitelji gdje je u mladenačkoj dobi završio osnovno i gimnazijsko školovanje, nakon čega nastavlja daljnje školovanje u Geodetskoj školi i završava je 1927, čime se konačno i opredijelio za svoj budući životni poziv.

Bruno kao i mnogi mladi ljudi koji su završili geodetsku školu, odlazi na novu izmjeru Srbije, gdje ga već 1929. srećemo u Skoplju kao asistenta na ljetnoj dačkoj praksi, a nakon toga i kao neposrednog izvoditelja radova izmjere spomenutoga grada. Mnogi današnji geodetski stručnjaci, koji su tamo završavali svoje praktično školovanje, sjećaju se veselog i uvijek raspoloženog mladog Dalmatinca što se vragoljasto smijao i izvodio »bravure« na svojem biciklu, vozeći vrlo često ponekog mladega kolegu na osovini zadnjega kotača.

U kretanju Brunina službovanja uočava se da je dosta rano otišao s nove izmjere Srbije u Dalmaciju. Tamo je do početka rata ponajprije bio raspoređivan na obavljanje tehničkih poslova likvidacije kmetskih i kolonatskih odnosa na području Dalmacije u kotarima Benkovac, Šibenik i Hvar, a potom je 1935. postavljen za šefa katastarske uprave u Kninu. Zbog ratnih prilika 1941. odlazi iz Knina u Makarsku i ponovno u Hvar. Priklanjajući se borbi protiv okupacije i fašizma postaje vojnik NOB-a, upućuje svoju obitelj u zbjeg u El Šat, a sam kao vojnik dopijeva u Monopoli u Italiji.

Vraćajući se u domovinu krajem 1944. obnaša dužnost voditelja službe katastra zemljišta pri tadašnjoj Vladi NR Hrvatske sve do svibnja 1945 tj. do dana kada se Vlada seli u Zagreb. Od tada počinje vrlo značajno Brunino organizacijsko i stručno djelovanje na ustroju geodetske službe u Republici Hrvatskoj. Intenzivno sudjeluje u organizaciji Geodetskog odjela u okviru tadašnjega Ministarstva građevina, ujedinjuje do tada razdvojene službe izmjere i katastra zemljišta, popunjava malobrojni stručni kadar, uspostavlja

neposrednu vezu s organima službe na terenu te prikuplja dosta raspršenu grafičku i pisanu dokumentaciju kao osnovu za daljnji rad službe. U toj svojoj djelatnosti nije se susretao samo s poteškoćama materijalne prirode, već se sukobljavao i s ideološkim shvaćanjem nadošloga komunističkog poretka o potrebi i opravdanosti zadržavanja institucije katastra zemljišta, koja se proglašava nepotrebnom kapitalističkom tvorevinom. U to doba Bruno je bio pun ideja koje je ispoljavao u prijedlozima o organiziranju geodeta u stalešku organizaciju, o pokretanju stručnoga glasila, o organizaciji stručnih tečajeva i slično. Od tih prijedloga bio je i ostvaren prijedlog o pokretanju stručnoga glasila, najprije pod nazivom »BILTEN GEODETA«, a potom pod imenom »Geodetski list«, koji je postupno postao jedinstveno reprezentativno stručno geodetsko glasilo u zemlji. Prvih nekoliko godina glavni urednik spomenutih listova bio je sam Bruno.

Pomalo umoran i skrhan tragedijom u obitelji, Bruno se 1950. odlučuje na povratak u svoj rodni grad Šibenik i preuzima rukovođenje tamošnjim Uredom za katastar. Može se reći da on u Šibeniku proživljava drugu polovinu svojega plodnog života, nastavlja s istom upornošću i dinamikom obavljati profesionalne dužnosti, ali i one koje su za njega bile od posebnog interesa i znatiželje.

Izrazitom Bruninom upornošću, među prvima je, u relativno kratkome poslijeratnom razdoblju obnovljena izmjera grada Šibenika i, što je vrlo značajno, otklonjene su sve tehničke i pravne posljedice koje proizlaze iz zamjene stare grafičke izmjere novom.

Vrlo je široka lepeza Brunina zanimanja za povijest i starine svojega grada, za društvena i politička zbivanja u gradu tijekom njegova dugoga postojanja, što je posebno došlo na vidjelo u okviru izložbe »Devet stoljeća privrednog razvoja Šibenika« na kojoj Bruno izravno sudjeluje svojim skicama i odgovarajućim grafikonom.

Stojeći pred panoom koji pokriva cijeli jedan zid Brunine radne sobe, čovjek ostaje zadivljen minucioznim grafičkim prikazom rodoslovlja starih šibenskih obitelji, počevši od izvornoga korijena pojedine obitelji pa sve do današnjih posljednjih izdanaka. Tome svakako treba pridodati i niz zanimljivih zbirki raznih predmeta značajnih za povijest grada koje je Bruno prikupljao, razvrstavao i pohranjivao u »škašelama« svojega radnog stola, ili u skladno oblikovanim ormarima. Ne može se reći da je Šibenik ostao ravnodušan prema onomu što je Bruno Ungarov učinio za svoj grad, jer mu je još 1968. dodijelio nagradu grada Šibenika kao svojemu zaslužnom građaninu.

Na stranicama Geodetskog lista često su se mogli čitati vrlo zanimljivi Brunini članci koji su bili vezani uz geodetsku struku, ali i oni koji su prikazivali sustave starih linearnih mjera, potom agrarne odnose na području Ravnih kotara za venecijanske vladavine, te niz drugih stručnih i kritičkih članaka, kao što je onaj koji je prikazivao strukturu stručnoga kadra koji je djelovao na području Dalmacije od početka katastarske izmjere pa skoro do naših dana. To sve upućuje na činjenicu da se Bruno svestrano bavio istraživanjem i izučavanjem povijesnih događanja vezanih ne samo za njegovu struku već i mnogo šire od toga. U tom pravcu imao je dosta bogatu knjižnicu sa znatnim brojem stručnih knjiga i časopisa koje je 1974. godine darovao Geodetskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

U navođenju djelovanja dragog nam Brune ne može se mimoći njegova osobna znatiželja i sklonost prema filateliji i numizmatici kojima je posvećivao puno svojega slobodnog vremena. To su zbirke znalački oblikovane i sustavno sređene koje sadrže uglavnom poštanske marke i novčanice izdane u zemljama tijekom 19. i 20. stoljeća.

Iz ovih dosta sažetih biografskih podataka o Bruninu životu i radu može se uočiti iznimno plodan i častan čovjek koji je u društvu bio cijenjen i obljubljen. Miran, stalozen i spreman svakome pomoći svojim savjetom i zagovorom, pa u određenim slučajevima i materijalno, stekao je, kako među starijima tako i među mladim ljudima, osobito poštova-nje i mnoga prijateljstva.

Premda je u životu svladavao mnoge poteškoće, tešku bolest koja ga je zadesila nije mogao svladati, pa ga je ona konačno otrgla iz naše sredine. Nama je preostalo samo da kažemo da smo zbog toga žalosni, ali i sretni što smo ga do sada imali u svojoj sredini.

Mirko Tomić, Stjepan Klak